

A makrogazdasági és költségvetési mutatók aktuális alakulása

2016. április

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Az ipar teljesítménye februárban a januári megtorpanás után 6,3 százalékkal növekedett. Az építőipar azonban az előző év azonos időszakára alatt teljesít az uniós támogatások kifizetése miatt – itt jelentős visszaesést mért a KSH az előző év azonos időszakához képest. A kiskereskedelmi forgalom ismét növekedésnek indult: volumene 6,5 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Összességében a növekedési pálya továbbra is tartható. Az államháztartás márciusban is jól teljesített, hiánya mintegy harmadával alacsonyabb a tavalyinál, tehát az államháztartás pénzügyileg fenntartható pályán halad. A munkanélküliségi ráta szezonálisan kiigazított értéke 5,9 százalékra csökkent, amely megerősíti a több éve kedvezően alakuló munkaerőpiaci trendet, miközben a bérek tovább emelkedtek. Az infláció márciusban ismét negatív tartományba került, aminek eredményeként a jegybank a márciusi kamatcsökkentés után további lazítást hajthat végre a korábbi kommunikációjának megfelelően.

Reálgazdaság

Az **ipar** februárban a januári megtorpanás után ismét jelentősen bővülni tudott az egy évvel korábbihoz képest: termelésének volumene 6,3 százalékkal növekedett. Ez részben annak köszönhető, hogy idén szökőév van: a munkanaphatástól megtisztított index a KSH adatai szerint ennél kisebb mértékben, 1,8 százalékkal növekedett. A februári nagyobb értékesítés elsősorban a magasabb exportnak köszönhető: a külföldi eladások volumene 8,5, míg a belföldieké 1,9 százalékkal növekedett. A feldolgozóipar jelentősebb súlyú alágazatai közül a legnagyobb növekedést a számítógépek, elektronikai, optikai termékek gyártásánál mérték (19,6 százalék), míg a legnagyobb súlyú járműgyártás 4,8 százalékos növekedést ért el. A jelentősebb alágazatok közül mindössze a gépek, gépi berendezések gyártásának volumene mérséklődött (5,8 százalék). Az ipar új rendelésállománya a KSH által megfigyelt szektorokban februárban 5,6 százalékkal növekedett az előző év azonos időszakához képest.

Az **építőipar** teljesítménye februárban ismét jelentősen, 19,2 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest, míg a szezonálisan és naptárhatással kiigazított adatok szerint januárhoz képest 1,1 százalékos növekedés tapasztalható. A visszaesés továbbra is az uniós támogatások kifizetésével magyarázható. Ezt támasztja alá az is, hogy az egyéb építmények csoportjának teljesítménye 35,4 százalékkal mérséklődött, míg az épületek építése csupán 8,6 százalékkal lett alacsonyabb. Ez utóbbi csoportra pozitív hatással lehet a Családok Otthonteremtési Kedvezménye, hiszen ez növelheti az új lakások iránti keresletet. Februárban az új szerződések volumene 8,7 százalékkal növekedett, ám a hó végi szerződésállomány még így is több mint 40 százalékkal elmaradt az egy évvel korábbitól.

A **kiskereskedelmi forgalom** növekedése januárban mindössze 1,7 (szezonális hatásoktól megtisztítva 2,2) százalékot tett ki, míg a KSH első becslése szerint februárban a növekedés ennél kedvezőbb, 6,5 (napáthatástól megtisztítva 6,4) százalékos volt. A februári növekedési ütem a gyengébb januári adat után kis mértékben meghaladja az előző év átlagos értékét. A jelentős növekedés annak ellenére történt, hogy a bázis időszaki növekedés is jelentős volt, és az online pénztárgépek gazdaságfehérítő növekedési hatása is már a bázisértékbe került. A növekedéshez egyaránt hozzájárult az élelmiszerek, (napáthatástól megtisztítva 4,9 százalék), a nem élelmiszerek (7,5 százalék) valamint az üzemanyagok (9,1 százalék) értékesítési volumenének bővülése. A növekedést az üzemanyagok

esetén az alacsonyabb benzinár miatti magasabb fogyasztás magyarázza, míg a nem élelmiszerek forgalmának nagyobb arányú bővülése a lakosság növekvő jövedelmének köszönhető.

A **munkaerőpiac** helyzete 2016 februárjában a korábbi időszakokhoz hasonló mértékben javult. A foglalkoztatottak szezonálisan kiigazított száma 16 ezer fővel emelkedett, amihez az aktivitás 5 ezer fős bővülése társult. A munkanélküliségi ráta szezonálisan kiigazított értéke 5,9 százalékra csökkent. Az intézményi statisztikák januári szezonálisan kiigazított adatai szerint az alkalmazottak száma 7 ezer fővel emelkedett, amiben a főszerepet a költségvetési és a nonprofit szféra bővülése játszotta. A bruttó bérek januárban éves szinten 5,8 százalékkal nőttek, a feszes munkaerőpiac, a közsféra bérrendezései és az év eleji minimálbéremelés összehatásaként. A nettó átlagkereset a személyi jövedelemadó csökkenése következtében ennél gyorsabb ütemben, 7,4 százalékkal nőtt.

Költségvetési helyzet

Az **államháztartás** központi alrendszerének **első háromhavi hiánya** 125,8 milliárd forintra teljesült. A központi költségvetés 158,2 milliárd forintnyi deficitet, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 29,9, az elkülönített állami pénzalapok 2,5 milliárd forintos többletet mutattak. Márciusban a központi alrendszer 140,8 milliárd forintos hiánnyal zárt, szemben az elmúlt év márciusának 226,0 milliárd forintos deficitjével. Az első negyedév – tavalyi évhez viszonyított – kedvezőbb teljesülése mögött a kedvező gazdasági folyamatok adóbevétel generáló hatása és az uniós programok alacsonyabb kiadásai állnak. Az elmúlt hónap bejelentése szerint a gazdaságfehérítést folytatva szeptembertől kiterjesztik az online pénztárgépek használatát további ágazatokra, amitől az idei évben 20-30 milliárd forint többletbevételt vár a kormány. A jelenlegi geopolitikai helyzethez kapcsolódó új fejlemény, hogy országunk 14,3 millió euróval járul hozzá a Törökország-támogató Menekültügyi eszközhöz, melyből 10 millió euró már az idei költségvetést terheli.

Nyilvánosságra hozták a kormányzati szektor egyenlegének tavalyi adatait: a GDP arányos hiány a tervezett 2,4 helyett 1,9 százalék lett, az államadósság mértéke a korábbi, 76,1 százalékos várakozást felülírva 75,3 százalékon alakult. Így a 2010 óta megindult államadósság-csökkentési pályán halad tovább a gazdaság. A kedvező fiskális mutatószámok a tavalyi évben végbement gazdaságfehérítő intézkedéseknek és a gazdasági konjunktúra adóbefizetéseket növelő hatásának köszönhetőek, továbbá a 2007-2013 uniós programok kifizetésének felpörgetése is pozitívan hatott a folyamatokra.

Monetáris folyamatok

A **fogyasztói árak** márciusban 0,2 százalékkal csökkentek az előző év azonos időszakához képest, vagyis a magyar gazdaság deflációval szembesült az év harmadik hónapjában. A deflációs környezet kialakulásához több tényező is hozzájárult. Egyrészt az alacsony világpiaci olajárak miatt az üzemanyagok ára majdnem 15 százalékkal esett, másrészt az áfacsökkenés hatására majdnem 20 százalékkal csökkent a sertéshús ára, harmadrészt pedig a tej ára csökkent több mint 10 százalékkal az Európában kialakult túltermelés miatt. Márciusban a hatósági árak változatlanságának köszönhetően nem változott a háztartási energia ára. A szolgáltatások inflációja az elmúlt hónapokhoz hasonlóan továbbra is az 1,3 és 1,5 százalék közötti sávban mozog. Az MNB márciusban csökkentette az alapkamatot, melynek mértéke így 1,2 százalék lett, valamint szűkítette a kamatfolyosó szélességét is. Az alacsony infláció és a jegybanki kommunikáció alapján az irányadó ráta további csökkentésére számíthatunk, azonban tekintettel kell lenni arra, hogy az olajárak esetleges felfelé indulása az infláció szempontjából a jövőben kockázatot jelent.